

1903.
február 21.

A MI LAPUNK

8-dik sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 4 korona.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár:
Félévre . . . 2 korona.

Felolós szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-uteza 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor
építész.
Brauswetter Ottó
óragyáros.

Pályfő Dániel
vasöntőde és gépgyáros.
Braun János
hangszer-készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Kárász-uteza 7-ik szám.
(Braun János hangszerkészítő,
ahová a pénzek küldendők.)

HETI NAPTÁR.

1903. február 22-től 28-ig. (Az évnek 8. hete.)

Február	22.	Vasárnap:	Farsangvasárnap
	23.	Hétfő:	Dám. Péter
	24.	Kedd:	Mátyás
	25.	Szerda:	Hamvazó szerda
	26.	Csütörtök:	Sándor
	27.	Péntek:	Jézus t. k.
	28.	Szombat:	Román.

Csekélység.

A magyar kormány meghagyja alantás közegeinek, hogy szükségleteik fedezésékor amit csak lehet, mindent magyar gyártóktól szerezzenek be és a magyar ipart tőlük telhetőleg támogatassák is.

A „Magyar Ipar“ legutóbbi száma a Szombathely városa részéről kiírt pályázatot vette jogos bírálata alá, a mennyiben ezen város nem fektetett súlyt arra, valjon a szállítandó mintegy 2000 koronára rugó papírszükségletet hazai gyárból kell, hogy szállítsa-e a nyertes pályázó.

A pályázók egyike, a midőn azt a választ nyerte, hogy *nem muszáj* — felkereste a **magy. kir. belügyminiszteriumot**, az osztályvezető miniszteri tanácsos irtól óhajtotta megtudni, valjon szabad-e a szállítandó nyomtatványokat nem kizárólagosan hazai gyártmányu papírra nyomtatni?

S mit gondolnak olvasóink, minő volt a felelet?

Kitérő!

Kitérő választ egy magyar kir. miniszteri tanácsostól ilyen kérdésben nem várhattunk, de nem is engedhetjük meg ezt és hangosan tiltakozunk az ellen, hogy eféle megtörténhessen hazánkban a jövőben.

A miniszteri tanácsos urnak kell hogy legyen annyi hazaszeretete, hogy eféle kérdésekre

nemcsak hogy kitérő választ ne adjon, hanem egyenest buzdítólag, utasítólag hasson polgárságunk összességére, hogy határozottan csak magyar ipartermékeket kell és szabad magyar közhivatalok számára szállítani.

Rosszaljuk és elitéljük ezen miniszteri tanácsos urnak eljárását, mert ha ő nem jár elő jó példával, úgy hát ne csodáljuk, hogy a sokféle nemzetiségből eredő nagyszámu tisztikarunk, főbb hivatalnokaink a vidéken kicsinylik, megvetik a hazai ipart!

A vidéken ők az urak, a fővárosban azonban, hála az égnek, eféle érzelmű férfiak a közhivatalban nem igen lehetnek meg, de ha van egy-kettő, a kit nem érdekel a haza jóvolta, a ki nem törődik a haza, hanem a saját hasa iránt, az olyan férfit ki kell szorítani befolyásos állásából, meg kell tanítani kötelességére, lett légyen az bárkinek gyermeke.

Ajánljuk az esetet kereskedelmi miniszterünk figyelmébe, mert hiába annak minden jó törekvése, ha ilyen uton aláássák a magyar iparosságnak jobb jövőbeni csekély reményét is.

Előfizetéssel hátralékban levő tisztelt olvasóinkat kérjük a csekély járandóságnak szives beküldésére, a mennyiben mindenki beláthatja azt, hogy a lapnak kiadásával járó tetemes költségek fedezetéhez mulhatlanul szükséges, hogy a díjak lehetőleg pontosan befolyjanak.

Ha valamelyik t. megrendelőnek anyagi helyzete meg nem engedné a lapnak tovább járatását, úgy kérjük ezen körülményt velünk tudatni, hogy beszüntessük lapunk küldését, de feltétlenül kérjük, az ez ideig esedékes díjnak beküldését, mivel egyesek a csekély díjat könnyebben megfizethetik, mint mi a sokak hátralékainak elengedését.

A pénzek beküldéséhez *postatakarék-lapokat mellékelünk hátralékos előfizetőink számára.*

Elégtétel.

Felette kényes dolog előhozakodni eredményekkel, melyeket a küzdőterre lépésünk óta kivívtunk iparosaink javára és mégis kénytelenek vagyunk utalni „A Mi Lapunk“ befolyására az iparügyek terén.

Nem személyeskedtünk s tartózkodtunk minden kétértelmű kifejezéstől, a midőn már ismételt felszólaltunk az „Ipartestületek országos szövetsége“ ellen és bizonyára senki sem vádolhatja eljárásunkat azzal, hogy akár nyíltan, akár háttérben rejően — önző, magánczélokat követünk volna azzal, hogy kértük, hogy óva intettük iparosainkat és ipartestületeinket attól, hogy csatlakozzanak a jelzett szövetséghez.

Ezen kezdeményezésnek intézősége előtt sem maradt ismeretlen fellépésünk; jól tudta ennek mindegyik tagja, hogy mi lett volna legfontosabb feladata, ha állításaink az alapítók tervével nem homlokegyenest ellenkezőek, megczáfolhatók lettek volna. De az intézőség „megalakult“-nak jelezte a szövetséget; hangzatosan, mézes szavakkal fordult ismételt az ipartestületekhez, az iparkamarákhoz és iparügyek iránt érdeklődő férfiakhoz: bizalmat kérve ezektől, hogy megvalósíthassák tervöket — annak dacára, hogy egy kettő, de mondjuk három férfin kívül senki sem óhajtott ezen, az iparoságra újabb terhekkal járó szövetséget.

Kimélett voltunk az egyénekek szemben, kiméletünket most sem akarjuk megtagadni tőlük, mert a *jelenlegi bottásukat* is olyanná minősítjük, hogy cselekedetükben nem rejlik rossz akarat, hisz előéletük még ezirányban gyanuskodásnak sem engednek tért.

Még sem elégedhetünk meg ennyivel, mert mi a közérdeknek állunk szolgálatában, mely megköveteli, hogy éber szemmel kísérjünk mindent, a mi bennünket érdekelhet és figyelmeztessük iparostársainkat azon esetleges veszélyekre, melyek a jelenben, avagy az emberi számítás szerinti közel jövőben összeségünket érhetik.

Ez okból elvártuk, hogy az „Ipartestületek országos szövetsége“ az általunk kifejtett aggályokat eloszlassa, hogy felvilágosítson minket félremagyarázhatlan szavakkal czéljáról, a mi különben a legjobb akarat mellett sem olvasható ki tervezetéből. Hisz éppen az ügynek élén álló férfiaknak kellene legjobban tudniok, hogy szegény iparosaink — sajnos, hogy szebben nem nyilatkozhatunk róluk — hazánk leleigázottabb elemeit képezik, hogy ő náluk a fillér is pénz és tudniok kellene az intéző férfiaknak, hogy megbocsáthatlan bünt követnek el akkor, midőn jogtalan, de még hozzá semmivel sem indokolható több terhet rónak az amugy is ennek sulya alatt roskadozó iparos-osztályra.

Ők nem akarták meghallgatni szavainkat „és mégis forog a föld“ elvéből kiindulva, —

mibe sem vették intő szavainkat, hanem minden befolyásuknak érvényesítésével „megalakították“ a szövetséget, a mely megalakulásának dacára nem egyéb, *mint nesze semmi, fogd meg jól!*

Ha mi volnánk a szövetségnek vezéremberei, úgy férfiúi őszinteséggel bevallanók tévedésünket s nem erőszakoskodnánk egy oly ügy érdekében, mely a közjó hangoztatása mellett sem képes meggyőzni az ellennézetet.

Mi tiszteletben tartjuk a nézetét bárkinek is és eszünkbe sem jutna, hogy annak esetleges helytelenségéről akár csak egyetlen szót is vesztessünk, ha az a közügyet nem érinti, de viszont szívesen engedünk az ellennézeteknek, ha azok a mieinket meggyőzni képesek, a mit tenni a szövetség meg sem kísérelt.

Hallgatagságával távolról sem sértette meg hiuságunkat a szövetség vezetősége, hisz már egymagában a hallgatás is beismerésnek vehető és egymagában ez is elégtétel igazaink mellett, de hogy mennyire helyesen, mennyire tárgyilagosan kezeltük mi ezen kérdést az iparososztály érdekében, azt nem csak azon számos nagyrabecsült elismeréssel óhajtuk beigazolni, a melyekkel lelkes ipartestületek vezetőségei és egyes iparosok minket megtiszteltek, hanem azon kudarczczal is, a melyet a „megalakult Ipartestületek országos szövetsége“ elszenvadni kénytelenítve lett a mennyiben a kiküldött felhívások, a sok jóbarát, a befolyásosság dacára is — (a jelenlegi pontos számokért nem szavatolunk, de alig hiszszük, hogy időközben azok megváltoztak volna) — a szövetség körülbelül így alakult:

Ténylegesen beléptek tagokul:

Kamarák és ipartestületek 3 (három).

Belépését *híltásba* helyezte 11.

Fedezethiány miatt nem lépett be 32.

Az eszmét helyesnek tartja, de nem léphet be a szövetségbe 9.

A szövetséget *szükségtelennek* tartja 100-nál több.

A sok százak pedig, a kik belépésre felszólítottak, egyáltalában nem is feleltek.

Szívesen vennők fentebb kitüntetett számadatainknak helyesbítését, hogy ezzel beszámolhassunk olvasóinknak hivatalos helyről vett adatok nyomán, mely nekünk helyes eljárásunkért fényes elégtételül fog szolgálni.

Felhívás.

Olvasóinkat felkérjük, hogy a mennyiben oly esetek jutnak tudomásukra, hogy közhivatalok kiirt szállításoknál a magyar ipart mellőzik, ezen eseteket *lehetőleg kimerítően* tudassák szerkesztőségünkkel.

A zsolnai kiállításról.

Elismerésre méltó buzgóságot fejt ki a zsolnai iparkiállítási rendező-bizottság annak sikere érdekében. Lelkes felhívásokban költi fel hazánk iparosainak érdeklődését nemes törekvése ügyében és hiszszük, hogy fáradsága nem lesz hiába végzett munka. A hozzánk juttatott legutolsó felhívásának szívesen engedünk tért és kész örömmel állunk a jövőben is rendelkezésére ezen és minden egyéb jó ügynek. A felhívásnak következő részét emeljük ki:

„Zsolna városa az utóbb lefolyt két évtized alatt ébredt hivatásának és jövőjének helyes fel fogására. Ezek az évek nálunk a komoly tevékenység, a kitartó munka és a hazafias szellem meggyökerezésének a tanai. Többet haladott ez évek alatt, mint a megelőzőt században. Állam és társadalom megtette a magáét, hogy Zsolna városa, ez északnyugati felföld középpontja és szellemi vezetője legyen; most azon vagyunk, hogy ipari tekintetben is azzá fejlődjék

E nagy terv természetesen előfeltételei teljes mértékben meg vannak. A város ipari fejlődése lépést tartott, de talán meg is haladott sok más vidéki várost. Jelenleg öt nagyobb gyári telepe van, melyek másfélezer munkást foglalkoztatnak. Kivitelünk úgy mint behozatalunk rendkívül könnyű, mert vasutaink öt irányból találkoznak itt és 90 vonat robot át naponta két pályaudvarunkon Vizi erőnk óriási. Alig van magyar folyó, mely a Vággal vetekedhetné e tekintetben. Környékünk igen nagy erdőkben bővelkedik. Vidékünk szegény, földünk alig termő, népünk azonban sűrű és szorgalmas. Évtizedek óta üzi már a vándor ipart s ezzel pótolja a silány termését. Oly okok ezek, melyek bőséges és olcsó munkást biztosítanak minden ipari vállalkozásnak. Mindezekhez járul olcsó szénünk is. Végül népünk értelmessége, mely fényesen állotta meg helyét az eddig létrejött nagyipari vállalkozások szolgálatában.

Hajdan tekintélyes kézi iparunkat megbénította a külföldi verseny. Kis iparunk lehanyatlott, de — bár óriási küzdelemmel — nem mondott még le szebb jövőjéről. Munkakedve, vállalkozási hajlama és képessége a munkára még megvan. Ezeket akarja mostani kiállításával is bebizonyítani.

E téren is szegénységünk veri békóba törekvő kezünket. Előttünk a nagy, a széles tér a kézi és főleg a házi ipar mezején, csak olcsóbb tőkére, könnyen hozzátérhető hitelre van szükségünk, hogy teljesen kifejlesztjük.

Sok tekintetben előttünk haladnak szomszédos megyéink. Ezek oly iparágakat mutatnak, melyeket mi is könnyen a magunkévá tehetnénk ha irányításunk és utbaigazításunk a kellő volna. Ezért vontuk be szomszédainkat vállalkozásunkba, hogy kölcsönösen tanítva és okulva, hasznosíthassuk tapasztalatainkat. Ezért fordulunk hazánk

nagy közönségéhez, hogy ismerje fel képességeinket és támogasson bennünket törekvéseinkben, melyek az ő érdekét épp úgy szolgálják, mint a magunkét.

Ipari önállóság, ez mai nemzedékünk jel-szava. Hála a magyarok Istenének, hogy idáig is eljutottunk!

Társadalmunk, és mondjuk ki, kormányunk is becsületes igyekezettel tör előre e szent cél felé! Mi is ezt akarjuk!

Ha sikerült az utóbbi évek alatt városunkat és vidékünket, hol nemzetellenes gondolkodás és cselekvés nem volt ritkaság, kiragadnunk e métely fertőjéből, most azon kell lennünk, hogy iparunkat is szabadítsuk fel az oly közeli külföld nyomása alól és bilincséből.

Ezt akarjuk most; de erre egymagunk gyengék is vagyunk, szegények is vagyunk. Am tájékoztatni akarjuk hazánk nagy kereskedőit, mit és hogyan szervezhetnek minálunk; mit termelhetünk; esetleg minő új iparágak meghonosítására van képességünk. Nagykereskedőink ezzel foglalkozást és kenyeret adhatnak szegény népünknek, nagyiparosaink pedig új vállalatokra, heverő tőkék jó elhelyezésére találhatnak teret és módot.

Mindezzel pedig hazafias cselekedetet tesznek. Hazafiasat kettős értelemben; mert itt foglalkoztatnák a kivándorlásra hajló munkakerő ezreit és magyar kenyérrel jobban nyernék meg e jó népet a magyar állami eszmének és az összetartozás tudatának.

Nagyot, rendkívülit, kápráztatót ne várjon senki iparkiállításunktól. Ilyen nem áll rendelkezésünkre, ilyet nem is nyújthatunk. De aki beéri a becsületes munka derék termékeivel, a céltudatos akarat komoly eredményével, ám az jöjjön el hozzánk, ezt megtalálhatja kiállításunkon. Szóval: nagyot nem adhatunk, de sikerült igen.

Husiparosok küldöttsége.

Szeged, 1903. február 19.

A szegedi husvágók és sertéshizlalók egylete f. hó 12-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy öttagu bizottságot küld a főkapitányhoz, hogy a piaci huselárusító hely rendezése tárgyában két év előtt beadott kérvényét sürgősen elintézzni kegyeskedjék, mert a jelenlegi helyszerzési állapotok türehtetlenek, tarthatatlanok.

Továbbá a nagymélt. ker. miniszter ur által már helybenhagyott konzumvásár berendezését haladéktalanul fogamatba vegye és a régen húzódo körzetek életbeléptetése iránt a szükséges intézkedéseket tegye, hogy ez által a környékből a sertésbehozatalt megkönnyítse.

A főkapitány kijelentette, miszerint maga is tudja, hogy a jelenleg főnálló s régi gyakorlaton alapuló piaczrend nem felel meg a vágók jogos

követelményeinek, mert tudomása van arról, hogy a vágó ipart gyakorlók közt több oly elárúsító van a sorba beékelve, kik sem a múltban, sem jelenleg nem gyakorló iparosok, hanem csak elárúsítók. Minthogy azonban többek ezek közül már régi jogon gyakorolják az elárúsítást, addig nem akarta a kedélyeket fölzaklatni, míg a már megoldás előtt lévő állandó husárucsnok berendezése alkalmával a rendet helyre állítja. Az újabb fölmerült jogtalan elhelyezkedési sérelmeket megvizsgálja és orvosolni fogja.

A konzumvásár berendezése pedig azért szenved késedelmet, mivel azt a vágóhid építésének kérdéséről elválasztani nem lehet, mivel a konzumvásár csak úgy felelhet meg az érdekelt iparosoknak, ha az a vágóhid közelében lesz berendezve, minthogy pedig a közvágóhid helyét az erre kiküldött bizottság javaslatára a közgyűlés is megváltóztatta, a konzumvásár részére kijelölt terület ma már nem felel meg a czélnak, tehát ide beruházásokat nem tehet, igéri azonban, hogy a fontos kérdést a közel jövőben a vágó iparosok érdeke szerint megoldja.

A körzetek berendezése pedig abban akad meg, hogy a törvény akként rendelkezik: miszerint a vész megszűnte után csak 40 nap elmúltával oldható fel a zár, sajnos azonban, hogy ezen 40 nap alatt hol az egyik, hol a másik körzetben üti föl magát a vész és így be kell várni, míg a 40 napi határidőn belől az egész területen egészséges állapotok uralkodnak.

A bizottság megköszönte a főkapitány urnak az áruhelyek rendezésére vonatkozó biztató ígérteit, valamint a konzumvásár berendezésének a közel jövőben a vágóhiddal kapcsolatosan kilátásba helyezett fölállítását, sajnosan vette azonban tudomásul az állategészségi törvénynek azon képtelen intézkedését, hogy a körzetek berendezése csak akkor léphet életbe, ha Szegedváros 14 $\frac{1}{2}$ □ mérföld területén 40 napon belől egyetlen sertésbetegség sem fordul elő, ha ezen osztrákok által reánk tukmált egészségügyi szabály lesz a körzetek berendezésére irányadó, akkor mi is elnótázhatjuk: „várhatsz babám várhatsz, míg csak bele nem fáradsz.“

Bettelheim-czég.

E név a magyar kereskedelmi világban kísérteties félelmet gerjesztett, iparosaink pedig bizalmatlanul vagy legalább is tartózkodóan viseltetnek e czég „szabadalmazott“ vállalatával szemben s egy-két kamarát kivéve, a többi nyiltan vagy burkoltan támogatja annak „homentő“ törekvéseit.

Mi tartózkodás nélkül, szokott nyíltsággal kijelentettük, hogy nem vagyunk ellenesei semminek, a miből hazánk és iparosaink összessége előnyt meríthet s nem mondunk bírálatot

semmiről, míg azt a belső meggyőződésünk szerint nem tehetjük és nehogy ellentétbe jöjjünk önmagunkkal később bekövetkehető esetőségek folytán, szükségesnek tartottuk kijelenteni, hogy a czég vasuti áruraktárai iránt képtelenek vagyunk feltétlen bizalommal lenni, habár a hozzánk is beküldött kimutatás a mi megnyugtatótunkat is czélozta.

Tagadhatlanul nagy összeg lett kimutatva, a mely hazai iparcikkéért, hazai iparosoknak fizettetett ki. A kimutatást első pillanatra megnyugtatónak kellett tekintenünk, habár feltűnik az a furcsa körülmény, miszerint abban az 1901. évi beszerzés is szerepel, mert az 1901. év tulajdonképen még nem is tartozhatott az államilag ellenőrzendő időhöz; akkor még a czégnek nyújtott szabadság, vagyis kiváltságos dolog, még nem is volt szentesítve.

De legyen az bármiként is, ha áll az, a mit a kimutatás tartalmaz, úgy — a kezdet nehézségeinek méltatásával — az eredményt ki-elégítőnek tekinthetjük, és e tekintetben nem is volna okunk a czégnek kormányunk részéről nyújtott kiváltságokat szerencsétlen gondolatnak minősíteni.

A papiron tett számadatok azonban — ha azok megvalósulásában idegen elemek is szerepelnek — soha vagy csak a legritkábban szoktak beválni és így lehet ez e czéggel is.

Kormányunk azon szempontból indulhatott ki, midőn hosszas megfontolás után eme kiváltságot adományozta, hogy ezzel a magyar ipar fejlesztésének tesz jó szolgálatot és ezért nem hallgatott a sok oldalról felhangzott aggályokra, míg a felajdulásokat olybá minősítette, mint a melyek nem a józan, higgadt és észszerűség tiltakozásai, hanem a versenytől féltő tehetetlenség szüleményei.

Habár tudomásul vettük ezen mozgalmat annak idején, nem csatlakoztunk ehhez, mert nem hittük, hogy egy, a város belterületétől, tehát az általános forgalmi központtól távolabb eső olyan üzlet, mint a minőnek mi ezt tartottuk, képes volna lényeges kárt okozni, sőt az a meggyőződésünk, hogy a vasuti állomásokon létesítendő üzletek, ha az elárúsítandó cikkek származása szigorú és komoly ellenőrzés tárgyát fogja képezni és ha külföldi árukat forgalomba hozni súlyos bírság terhe alatt tilos lesz, ezzel a hazai iparnak jó szolgálatot tesznek.

Tanulmányozásunk tárgyává tettük a budapesti vasuti állomásokon már üzemben lévő ilyen árucarnokok berendezéseit és megütköztünk azok silány, izléstelen voltán s ha hatalmunkban állana, megszüntetnők bennük az üzemet. Mert mi úgy hisszük, hogy kormányunk akkor, mikor ezen kiváltságokat engedélyezte, első sorban azt vette tekintetbe, hogy a vállalkozó gazdag czég oly berendezéseket fog létesíteni, melyek az utazó közönségnek figyelmét magukra vonni és így egyszersmint a

magyar ipar fejlettségét az utazó, főleg a külföldi közönségnek bemutatni alkalmasak lesznek.

A berendezkedés azonban oly módon eszközöltetett, hogy az nem csak nem válik diszére és előnyére hazánk iparának, hanem megszügyenítő a jogot adományozó kormányra is.

Az árubódé oly silány kivitelű, mintha az a piripócsi vásárra készült volna. A felhalmazott áruk tetszetős kirakását annyira figyelmen kívül hagyták, hogy még az átjáró épületek bazárjai is nagyobb gondot fordítanak a szem igényeire, oly annyira, hogy inkább egy zsidvásárnak tekinthetné az idegen utas az egész áruhalmazt, mint sem elhinni képes volna azon tényt, hogy ezen vállalat kormányhatósági oltalomban részesül.

Nézetünk szerint az nem mindegy, hogy a vasuti állomásokon csinos, szemnek tetsző, sőt művészi izléssel készített, vagy pedig szemet sértő, fukarságra valló és ipari előhaladottságunkkal ellentétben álló árubódék állítatnak-e fel oly helyeken, a melyek többé-kevésbé állami felügyelet alatt kell hogy álljanak és így meg nem engedhető, hogy kormányunk szemet hunyva tűrje a jelen helyzetet.

Megvalljuk, hogy csodáljuk a czégtől, mely mindenestre költséges berendezkedését jövedelmezővé óhajtja tenni, hogy még a fővárosban is, a hol oly sok külföldi megfordul, eféle izléstelen szatócsmunkával kezdte meg ténykedését, a helyett, hogy impozáns alkotással a saját és a hazai ipar érdekében, az utazó közönség figyelmét korszerű berendezkedéssel, vállalatára irányítani törekednék.

Reméljük, hogy úgy a kormány, mint a nevezett czég tudomást fog szerezni figyelmeztető sorainkról és hiszszük, hogy a szűkkeblűen épített árudát czéljához méltón fogja nagyobbitani, berendezni és ez által meg fogja óvni a magyar ipart az idegen „jóakaróink“ gunyjától.

A szem elé tűzött jó ügy érdekében azonban még azt is szükségesnek tartjuk, hogy ezen minden felirat nélküli árudák homlokzatára a műveltebb nyelveken még az is jelezve legyen, hogy: „**magyar ipar termékei.**“

A szegedi iparos árucarnok-szövetkezet.

Mint olvasóink előtt már ismeretes, a lapunk szerkesztői által egy iparos árucarnok létesítése iránt még a múlt év nyarán mozgalom indított. Városunk törekvő iparossága fölfogta a mozgalom horderejét, csakhamar tömörült a cél megvalósítására s a szövetkezetbe mindjárt az aláírás megnyitásakor 61 iparos 229 részvénynyel 11,480 koronát irt alá és ezzel a szövetkezet megalakulása biztosítva lévén, a szervezkedés további teendőit a szervező-bizottság az ipartestület kezébe tette le, mely most

átiratban kereste meg a helybeli kereskedelmi és iparkamarát, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumnál, valamint az országos központi hitelszövetkezethoz tegye meg az alakulásra vonatkozó további lépéseket; ugyancsak átiratban kereste meg a helybeli iparpártoló-szövetséget további részjegy-aláírás gyűjtése végett; az iparossághoz pedig az alább kivonatban közölt felhívást intézte:

„Tisztelt iparostársak! Napról-napra rosszabbá fordul a magyar kézműiparos sorsa. Hiába, nehéz a küzdelem, mert egyenlőtlenek a fegyverek, miket az idegen ipar versenyével szemben használhatunk.

Sérelmeinket és panaszainkat sokszor hangoztattuk már. Kamaráink, testületeink és többféle szövetségeink sirják bajainkat, mikor politikából vagy más állítólagos állami érdekekből elzárkóznak a segítségre hivatott körök az orvoslás elől.

Ne nézzük ezt az állapotot tétlenül. Van egy mód, melylyel magunk is támogathatjuk ügyünket és amely egyuttal rokonszenves mindenütt és ez a *szövetkezés.*

Sok kicsiből teremthetünk hatalmasat, sok jóakarát és igyekezet egybevetése utján alkotunk magunknak egy szervezetet, mely tisztán és kizárólag a mi ügyünket szolgálja.

Itt vannak előttünk a példák. Németország hatalmas iparának melegágyai a szövetkezetek voltak és ma is azok, mert a több mint 4000 német ipari szövetkezet mind egy-egy vár, melyen belül biztos menhelyet talál a kisiparos! De vannak közelebbi példák is. Magyarországon is ma már — bár későn ébredt öntudatra az iparosság — több, mint 100 iparos-szövetkezet működik áldásosan és ezek közül Szegeden is működik három, melyek közül kettő bár 1898. év előtti alakítás, amikor még oly kedvezmények nem nyújtottak a szövetkezeteknek, mint ma, de azért mindegyik szövetkezet hasznosan működik és igazán biztat arra, hogy tovább haladjunk.

Az 1898. év korszakalkotó a magyar szövetkezeti ügyek történetében. Ekkor alkották az új szövetkezeti törvényt és ekkor létesült az *Országos Központi Hitelszövetkezet és ez idő óta fordít kiváló gondot a kormány arra, hogy hathatós támogatásokat nyújtson a szövetkezeteknek.*

A lefolyt négy esztendő meggyőzhetett minket arról, hogy a törvény betűje, mely kedvezményeket biztosít, áldás, a központ segítsége éltető erő, melyet mindenütt, a hol élelmes iparosok találkoznak, ki kell használni!

Ezt akarjuk mi is Szegeden. Ismeretes, hogy egy árucarnok-szövetkezetet kívánunk létesíteni, mely szolgálatában állana a kisiparosságnak a kész-árak értékesítésénél, megrendelések és vállalatok szerzésénél és e mellett ennek hitelosztálya utján alkalmat adna a kisiparosok jó számlaköveteléseinek leszámítására. A terv részletesen ki van dolgozva abban a tervezetben, **minden érdek-**

lödönnek az ipartestületnél ingyen áll rendelkezésére.

Az alapszabályok már készen állanak. A tárgyalás a központtal és a kereskedelemügyi miniszteriummal a jelentős segélyezés iránt való kedvező kilátás mellett már folyamatban van. Csak mi rajtunk van a sor, hogy ezt a szervezendő szövetkezetet támogatásunkkal hatalmassá tegyük. Ne zárkózzon ez elől el senki sem! Legyünk egyszer érdekeink iránt igaz jóakarattal és tartunk össze!”

Válasz

a „Megszivlelésre“ című közleményre.

— Irta: *Kiss József, B.-Csaba.* —

IV.

(Befejező közlemény.)

Ez az oka aztán, hogy minálunk az uri és iparos osztály közt oly nagy a válaszfal. Az itteni iparosnak nincsen semmi szórakozása, a hol hasznos dolgokkal töltené szabad idejét; ha van szabad ideje, megy a kocsmába, vagy az olvasó körbe, de nem ám olvasni, hanem tekézni, dominozni vagy kártyázni.

A külföldi gyári munkás soha sem kívánczik önállóvá lenni, mert a gyárban sohasem szünik meg a munka, se télen, se nyáron; öregségére pedig állami felügyelet alatt álló gyári nyugdíjpénztárral rendelkezik, melybe hetenkint 20 pfennigget (24 fillér) járul.

Vannak aztán a nőtlen munkások részére oly utazási egyletek, szintén állami felügyelet alatt, melyektől havi 1 márka (1·20 kor.) tagsági díj fejében: ha műhelyt akar cserélni, kap utazó és étkező szelvényeket, melyekkel ingyen utazhat és étkezhet 4 hétig. S ha a munkás a négy hét alatt munkát nem kap, vagy nem vállal, úgy az egylet szerez neki munkát és ha ezt sem fogadja el, beszünteti az utazási és ellátási szelvények kiadását.

Nincs is ott oly sok munkanélküli ember, mint nálunk, mert egyrészt szegényli magát, másrészt van elég munka. Ott nem koldul annyira munkabíró ember, mint nálunk.

Nézzük most a magyarországi munkáshelyzetet. Itt egy inas három-négy évig tanul, vagyis: mosogat, dajkál, fát vág, kapál, még aratni is küldi a gazdája, hogy a télire való kenyeret megkeresse neki. Ekkor fölszabadul és lesz belőle egy nagy lehűtő, ki dolgozni nem tud. Nálam olyan segéd is volt munkát kérni, a ki már négy éves segéd volt és a könyvében csak 5 hónapi munkaidőt mutathatott ki, tehát 3 év és 7 hónapot elkoldult, eicsavargott. Ha aztán az ilyen ember véletlenül örökséghez jut, rögtön mester lesz, de micsoda mester? Mestere lesz a többi szakképzettebb iparosok megrontásának, az anyag elrontására, család-

jának nyomorgatására és a társadalom s az iparos osztály szegényére. Lehet aztán ilyen iparostól egy okos szót, szép és jó munkát várni? Ezek aztán szidják a kormányt, a rendet, a társadalmat. És részben igazuk van, ha szidják, mert nem ők az okai, hogy szamarak maradtak, hanem oka ennek az egész ország, a fennálló rend és a hiányos törvény.

Nézzük most már a külföldi munkást; ott is vannak inasok, persze kissé műveltebbek, de ezek se lesznek azon 3—4 év alatt ezermesterek. Ám ha felszabadul, bemegey a gyárba, hol a munkavezető kipróbálja, először többféle munkánál, hogy melyikhez van nagyobb hajlama vagy ügyessége. Ezt már meglátja a kalapács fogásáról, vagy a reszelő taszításáról, vagy a tiszta forrasztásáról és ekkor állandóan ilyen munkát ad neki, a melyet aztán legügyesebben, legszebben bírja megcsinálni és legtöbbit keres mellette és annál az ilyen munkás aztán nem is kívánczik el a gyárból, mert biztosítva látja a gondnélküli megélhetését. De hiába is menne más gyárba, mert ott újra kellene más ügyességet elsajátítania, a mi ismét sok időbe kerülne. Tehát már mikor gyárat keres, már akkor felteszi magában, hogy ha ő ott beválik és neki is megtetszik az a szakma, a melybe beáll, akkor a míg él, ott marad.

Soraim bezárása előtt azt kérdelem még, hogy mit gondolnak olvasóim, mi az oka, hogy a magyar a világ előtt oly jó hirben áll és az ipara mégis oly szegény, holott csak az ipar teszi az államot hatalmassá, nagygyá és gazdaggá?

Az, hogy ellenségei vagyunk egymásnak, rokon-rokonnal, testvér-testvérral. Irigyli Péter, ha Pálnak egy forinttal többje van, ha egy inással vagy segéddel több munkást tart, azt nézi, mivel tehet neki kárt, hol gyalázzhatja le a munkáját, hogyan gunyolhatja ki; nem számít arra, hogy amaz önala ugyanazt teszi. Ellenségeink, kik ezt látják, nem hogy jó példákkal kioktatnák őket, hanem örülnek rajta, mert ilyen zürzavaros helyzetű nemzet közt, mint mi vagyunk, legkönnyebb nekik erőnket, pénzünket, hirnevünket elhalászni és aláásni.

És honnan erednek ezen hibák és bajok? Csakis a tudatlanság és műveletlenségéből. Ezt a két rákfenét kell magunkból kipusztítani, mire legjobb az iskola, a felolvasások, a könyvtárak, a szövetkezetek.

És kik vannak arra hivatva első sorban, hogy Magyarország művelődjék és haladjon? Kik lennének mások, mint a szakminiszterek! Kiknek csak egy mártás tintába kerülne és meglenne a hivatalos köröknek magyarázva, hogy mindent elkövessenek arra, hogy Magyarország művelt iparállam legyen. Hogy ezt nem teszik, azt lehet belőle következtetni, hogy nem tehetik, kötve van a kezük, erősebb Bécs, mint Budapest. Hanem, ha ez csakugyan így van, akkor mi

kisiparosok ne a kormánytól várjuk az utmutatást, hanem mi magunk álljunk harcra, ne hagyjuk az eszmét elaludni, szóljon hozzá bármely kis igényű iparos, vitassuk meg eszméinket a lapunkban, ne gondoljuk azt, hogy én már majd csak megélek, ugyanis öreg vagyok, a kik utánam jönnek, azok törjék magukat. Ne így gondolkozzanak, mert egy ember, az igaz, hogy csak egy szemernyi ebben az országban, de százezren vagyunk és ha egy akaraton leszünk, tengeremmenységet képezünk és minden ember a jövő nemzedéknek egy életre való czikkével örök hálára érdemes lesz, Magyarország ipara felvirágzásáért.

Legyen „A Mi Lapunk“ minden számában egy negyed oldal szánva arra, hogy *művelődjünk és szövetkezzünk; gyárakat alapítsunk önönmagunk és nem szubvenczion fogott külföldi emberek által.* Legyen magunké a dicsőség, hogy a mit csináltunk és amink van, azt mi csináltuk és az a mienk. Ekkor lesz majd boldog ez a haza, akkor aztán nem kell a magyarnak más világrészbe kivándorolni. Tehát fogjunk hozzá a munkához: *művelődjünk és szövetkezzünk!*

Isten segítsd a mi munkánkat!

Ipartestületi ügyek.

Ígyenkor, az ipartestületi évi közgyűlések idején, egész kis irodalom keletkezik az évi jelentések megszerkesztésével s némelyik ipartestület évi jelentése a szigorú értelemben vett beszámolón kívül, az általános ipari viszonyok komoly megfigyeléséről tanuskodik.

Az évi jelentéseknek hálás feladatai volna a testületi s az ipari életben mutatkozó bajok forrásaira rámutatni, azok orvoslására javaslatokat tenni, a jövő testületi évre munkarendet megállapítani, stb.

Sajnos tapasztaljuk azonban, hogy még a nagyobb testületek évi jelentései közt is akad akárhány, mely a rideg évi beszámolón kívül mást alig tartalmaz.

Általánosan tudott tény, hogy az évi jelentések szerkesztése rendszerint a jegyzők feladata s így azok szellemi erejének és hivatalos tevékenységének a tükré szokott lenni s ha szegény az évi jelentés, bizony szegény lehet annak a testületnek egész évi szellemi élete is.

Rendszerint a jegyző az egyetlen állandó szellemi vezetője a testületnek, azért ezen állás helyes betöltése igényeli a legnagyobb gondot, mert ha a jegyző tehetetlen, vagy nem munkakedvelő, a testület intézménye megfeneklik s közönséges hivattalá süllyed kezei közt.

Előttünk fekszik a *debreczeni ipartestület* évi jelentése; e tanulságos és jelesen megszerkesztett évkönyv, mintául szolgálhat sok ipartestületnek.

Mi az ily évi jelentéseknek különös fontos-

ságot tulajdonítunk, mert sok azokban a tanulás s mert látjuk a hozzánk beérkezettekből, hogy egyik-másik ipartestület valamely oly kérdéssel bajlódik, a mit egy másik már régen megoldott; azért általános ipari szempontból, de főleg a testületek helyes vezetése szempontjából is felette hasznos dolgot cselekednének az ipartestületek, ha évi jelentéseiket egymás között kicserélnék.

Sajnáljuk, hogy a debreczeni jelentéssel kimerítően nem foglalkozhatunk, némely közérdekű részt azonban közlünk belőle.

* * *

A debreczeni ipartestület számra nézve legnagyobb a vidéken, melynek 2005 tagja van, a segédek száma 2921, a tanulóké pedig 1154.

Az iroda forgalma 2274 drb volt, melyet 9 fizetett egyén 7500 kor. költséggel intézett el, s így a kezelés 9773 kor. 03 fillér összebevételének nagy százalékát emésztette fel.

A folyó évi költségelőirányzata a következő:

Bevétel: a 776.41 kor. pénztári készlettel együtt 1546 kor. 41 fill. ugyanannyi kiadással szemben.

Uj és helyes megoldását találjuk a tagdíjaknak a következőkép történt kirovásban:

20 kor. III. oszt. ker. adóig	2 kor.
50 „ III. „ „ „ „	5 „
100 „ III. „ „ „ „	8 „
200 „ III. „ „ „ „	12 „
200 „ III. „ „ „ adón felül	20 „

A testületi tagdíjaknak ezen hozzájárulási kulcsa méltányos, mert a nagyobb adózó iparos minden valószínűség szerint nagyobb mérvben veszi igénybe a testületi intézményt, de ha nem, úgy feltétlenül a szegényebbeknél jobb módnak örvendenek s így megszünteti egyfelől azon aránytalanságot, mely a kis és nagy személyzettel dolgozó avagy vagyoniilag nem egyenlő viszonyok között élő iparos egyenlő hozzájárulása között nyilvánult, más felől fokozza a bevételt, a nélkül, hogy az által a szegényebb tagok sérelmet szenvednének.

Találtunk az évi jelentésben egy a jövő iparos nemzedék szellemi és szakmabeli képzésére egyaránt fontos táblázatot, mely szerint a beszerződhetendő tanoncoktól az iparhoz megkívántató több vagy kevesebb, de legalább négy elemi osztályu előképzettséget követel és meghatározza iparáganként a tanidőnek leg-rövidebb és leghosszabb tartamát.

A tanoncznak pontos iskolalátogatására is nagy súlyt fektetett a testület s mint a jelentésből látjuk, az önhibájukból mulasztó tanoncok közül 67-nek egy héttől egész 6 hóig terjedő időre meghosszabbította a tanidejét; öt tanoncot pedig ugyancsak nagymérvű iskolai mulasztásokért békeltető bizottsága által a tanonczlajstomból azzal törültetett, hogy az ille-

tők a testület területén iparos tanoncokul többé be nem szerződthetők; sőt oly esetben, a hol az iskolamulasztásnak az iparos makacszkodása volt az oka, tanoncztartási jogától egy évre megfosztatott, sőt azért is, ha a tanidejét betöltött tanoncz szakmabeli kiképzése elégtelen volt s a vizsgálat során az iparos találtatott hibásnak.

Az ó-becsei ipartestület e hó 22-én tartja évi közgyűlését a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és új hitelesítők kiküldése. 3. Jegyzői jelentés az ipartestületi iroda évi működéséről. 4. Pénztárnoki jelentés. 5. A testület jövő évi költségvetésének megállapítása. 6. A hozzájáruló kulcs megállapítása. (Tagdíj-felemlés.) 7. A számadások megvizsgálása. 8. Szövetkezetek esetleges alakítása. 9. Az iparosok és segédek közli viszony, úgy a tanoncok ügyeinek rendezése iránt javaslatba hozandó szabályzat tervezetének megállapítása. (Iparoszálló.) 10. A jegyző fizetésének megállapítása. 11. Ipartestületek országos szövetségéhez való csatlakozás tárgyában előjárósági határozat. 12. Ipartestületi záslószentelési pénzek elszámolása. 13. Esetleges indítványok. 14. Az elnök és előjáróság tagjai, úgy a jegyző egy évre megválasztása. 15. Számvevők választása.

A pénztári kimutatás főbb tételei a következők:

Bevételek főösszege	1357.75 kor.
Kiadásoké	976.40 „
Pénztár maradványa	739.61 kor.

Az elagott iparosok alapja 1008.12 kor., melyből az év folyamán segélyezésre fordított 185 korona; az alapítvány maradványa az év végén volt 823.12.

Van ezen kívül még egy zásló-alapja 186.16, és egy ezredévi kiállítási alapja 400 korona, mely utóbbi kamatai szintén az elagott iparosoknak osztatik ki.

A folyó évi költségelőirányzat főbb tételei a következők:

Bevétel a 739.61 tármaradvánnyal	3244.61 kor.
Kiadások	2043.61 „
Pénztár maradványa	1201.— kor.

Rendeletek és elvi határozatok.

Az ipartestületbe való újbóli belépés alkalmából testületi díj újból fizetendő. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 69631/VII. sz. Budapest szföv. tanácsának. A szföv. mult évi augusztus hó 15-én 120770—1. sz. a. hozott elsőfoku iparhatósági határozatai egybehangzó II. foku határozat, mely G. L. budapesti lakost, hátralekös tagsági díjak fizetésének kötelezettsége alól való felmentése iránti kérelmével elutasítja, G. L. részéről a törvényes határidőben beadott fel-

folyamodás következtében felülvizsgálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett II-od foku iparhatósági határozatot megváltoztatom s kötelezem G. L.-t, hogy a 2 korona tagsági díjat s a 40 korona beiratási díjat fizesse be. Egyszersmint kiemelem, miszerint tekintettel arra a körülményre, hogy az ipartestület alapszabályainak 5. §-a szerint az esetben, ha az ipartestületi tag iparának gyakorlásával felhagy, ipartestületi tagsága megszűnik s az ipartestület azon időre, a melyen át G. L. az ipart nem gyakorolta, nevezettől tagsági díjat nem követelhet. Amennyiben azonban valamely iparos iparának abbahagyása folytán az ipartestületnek tagja lenni megszűnik, a később az abbahagyott ipar újbóli gyakorlása folytán az ipartestületbe újból belépni köteles, az ipartestület tagjai sorába újból való felvétele folytán a belépés alkalmával a tagság tartamára az alapszabályok értelmében egyszersmindenkorra fizetendő beiratási díjat szükségszerűleg befizetni tartozik. Éppen azért G. L.-tól, ki az általa abbahagyott ipart a mult évi november hó 1-én A—116 parajstrom sz. a. kiállított iparigazolványa szerint újból gyakorolja, az ipartestület jogosan követeli a tagjai sorába újból való fölvétele folytán esedékessé vált 40 kor. bekebelezési díjat s az újból való felvétel óta esedékes tagsági díjakat s G. L.-t a követelt összeg befizetésére kellett kötelezni. Miről az összes ipartestületek értesittetnek. — A miniszter megbízásából: Abonyi s. k. min. tanácsos.

A házalók heti vásár látogatási ügyében a kereskedelmi miniszter fontos elvi jelentőségű határozatot hozott, a mennyiben a felvidéki házalókat a város heti vásárainak látogatásától eltiltotta, oly módosítással hagyta helyben, hogy a heti vásárokról történt eltiltások és vándoraktári iparigazolvány váltási kötelezettségük csak addig birnak érvényvel, a mig csakis heti vásárok látogatásával foglalkoznak; mert a nevezettek heti vásár látogatási joga törvényben gyökerezvén, a hatóságok részéről kimondott tilalom csakis addig birhat érvényvel, a mig nevezettek azon föltételeknek, a melyekhez a felvidéki házalók heti vásárlátogatási jogosultsága kötve van, t. i. hogy tényleg házalnak is és nem csak a heti vásárokat látogatják, meg nem felelnek, a minek megállapítása esetről-esetre a házalókönyrbe történő betekintés útján történhetik.

Iparügyekben a felelőzést az elsőfoku iparhatóságnál kell előterjeszteni. A keresk. miniszter 1902. okt. 23-án 69,098. szám alatt hozott elvi határozatával kimondotta, hogy a nem illetékes helyen, posta útján előterjesztett felelőzéseknek az illetékes elsőfoku iparhatósághoz való hatósági közvetítése a fél veszélyére történik.

H I R E K.

— **E hó 22-én vasárnap délelőtt** tartja meg a szegedi ipartestület ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlésnek legérdekesebb mozzanata a három elnök megválasztása leendő. Lapunk — nemcsak mert szerkesztőségünk egyik tagja révén érdekelve van az elnöki szék betöltésénél, hanem mivel egyáltalában és minden kérdésben személyes érdekektől távol tartjuk magunkat — teljesen pártatlan álláspontra helyezkedett és sem egyik, sem másik párt vagy jelölt mellett állást nem foglal. Nyugodtan nézünk a választás elé, mert a jelöltek mind oly érdemesek és reátermettek az elnöki tisztségek betöltésére, hogy bármelyiket érje is iparostársaink többségének bizalma, mi megnyugvással fogadjuk! Eleinte remélni lehetett, hogy legalább az elnöki tisztség betöltése egyhangulag fog megtörténni, a mi kívánatos is volna; de az iparosok között észlelt hangulatból ítélve úgy az elnöknel, mind másod elnöknel két jelölt közt fog dönteni a szavazás. A jelöltek bármelyike legyen is megválasztva, szivből üdvözljük őt.

— **Kötélglyár Temesvárott.** Hittl Rezső Sándor zombolyai lakos Temesvárott kötélglyarat szándékozik létesíteni, melyben állandóan 20 munkás nyer alkalmazást. A város támogatja a gyárat.

— **A vasárnapi munkaszünet módosítása.** A felhivatalos „Magyar Nemzet“ illetékes forrásból azt jelenti, hogy a keresk. miniszter a vasárnapi munkaszünet kérdésével foglalkozik s ez irányban legközelebb meg is kezdi módosításának tárgyalását. A kereskedelmi alkalmazottak mozgalma folytán a miniszter foglalkozik a kereskedelmi üzletek vasárnapi munkaszünetének szabályozásával is, még pedig az összes érdekeltek jogos kívánságának méltányos figyelembevételével.

— **Zsolna város iparkiallitása.** Mint már több ízben jelentettük, Zsolna városa iparkiallitást rendez. A város ipari fejlődése lépést tartott, de talán meg is haladott sok más vidéki várost. Jelenleg öt nagyobb gyári telepe van, melyek másfélezer munkást foglalkoztatnak; vasutai öt irányból találkoznak itt és 90 vonat robog át naponta a két pályaudvaron. Környéke sűrű nagy erdőkben bővelkedik, vidéke szegény, földje alig termő, népe azonban sűrű és szorgalmas. Évtizedek óta üzi már a vándor-ipart s ezzel pótolja silány termését. Oly okok ezek, melyek bőséges és olcsó munkást biztosítanak minden ipari vállalkozásnak. A kiállítás érdemes az érdekeltek pártolására, mert igazi hivatást végez az ország északi határán.

— **A jászberényi ipartestület** e hó 13-án rendkívüli közgyűlést tartott a város polgármesterének elnöklete mellett, mely alkalommal elnöklő polgármester előadta, hogy a város

10 alapítványt tett a földmives iskolát látogató oly fiúk részére, kik magukat ott gazdaságilag képeztetni akarják. Miután pedig ezen 10 alapítványi helyet jászberényi illetőségűek igénybe nem veszik, a város polgármestere kérvényezni fogja a földmívelésügyi miniszternél, hogy ugyanis 4 alapítvány négy iparos segédnek Budapesten leendő tökéletesebb kiképzetésére fordíttassék. A közgyűlés a polgármesternek az iparos érdekét szem előtt tartó ezen kijelentését örvendetes tudomásul vette. Foglalkozott a közgyűlés a kerületi betegsegélyző pénztári iparkihágási bejelentéseinek kérdésével, mely alkalommal megállapított, hogy a gyakori bejelentések nagyobb részt az iparosok zaklatása a pénztár részéről s hogy a munkás bejelentés első ízben való mulasztása esetében mindjárt feljelentés történik, ami pedig nem méltányos, mert első sorban figyelmeztetni s csak másod, harmad sorban kellene vizsgálat végett az elsőfoku iparhatósághoz bejelenteni. Elnök azután kitanította a gyűlést arra nézve is, hogy a tanoncz-idő akkor kezdődik, mikor az már beszegődötve van, így tehát akkor köteles őt a mester bejelenteni. Elnöklő polgármester figyelmeztette továbbá az iparosokat, hogy tanonczait rendszeresen küldjék az iskolába, mert akiket a tanítók bejelentenek, 40 korona birság fizetésében lesznek elmarasztalva. Ha pedig a mesternek a tanoncz szolgálatát rendkívüli esetben igénybe kellene venni, úgy éljen a tanítónál személyes igazolással.

— **A magyar ipar legújabb vívmánya.** Egy fiatal magyar technikusként sikerült egy olyan új száraz galván-elemet felfedezni, mely hivatva van az összes eddig használatban levő nedves elemeket kiszorítani és a magyar iparnak olyan hírnevet szerezni, mely diadallal fogja járni a világot. A találmány egy új száraz galván-elem, mely már eddig a házi csengők, telefonok, orvosi műszerek és kisebb világítási célokra szolgált, meglepő eredménnyel. Az új magyar találmány első sorban a magyar közönség támogatását várja, hogy azután hazájából induljon el világhódító útjára.

— **Hentesegédek küldöttségének kiutasítása.** A bpesti hentes ipartestület legutóbbi előljárósági ülésén a hentesegédek egy küldöttsége akart az előljáróság elé jutni. A küldöttség vezetője egy ösmert szocialista volt. Bittner elnök bebocsájtotta ugyan a küldöttséget, de azután vezetőjüket nem engedte beszélni és egyszerűen kiutasította a testület ülésterméből a segédeket. Így hát nem lehetett megtudni, hogy a szónok mit akart elmondani. Nem ártott volna meghallgatni a panaszokat, hogy azután válaszul a hentes mesterek panaszolhatták volna el bajaikat. Ebből azután megtudhatták volna a segédek azt is, hogy a mesterek nagyrésze nemsokára koldulni fog, ha az üzleti viszonyok még továbbra is így fognak tartani. Azt se ártott volna nekik megmondani, hogy a hentes-

segédek ne hagyják magukat a szocialistáktól és munkakerülőktől félrevezettetni, mert csak nem rég volt keserű tapasztalatuk ebben a dologban.

— **A nagyenyedi lakatosárugyár rt.** 1902. évi mérlege szerint tavaly 199,062 kor. értékű árut termelt, 50,000 koronával többet, mint 1901-ben, mégis 3736 koronával kisebb költséggel. A tiszta nyereség, 8684 kor. leírás levonása után, 13,316 kor., melyből 7000 kor.-t a tartalékokra fordítanak, osztalékkul pedig 5%-ot fizetnek.

— **A hentések drágasága.** A temesvári ipartestület beadványára az ottani kamara sürgős felterjesztéssel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy a hentesárak tekintetében uralkodó rendkívüli drágaság és különösen a disznófelhajtás nagy hiánya miatt, engedjék meg kivételesen, hogy a szerb sertéseket Orsova, Bázias és Belobreszka belépő állomásokról direkte Délmagyarországba hozhassák be, természetesen a törvényes óvintézkedések szem előtt való tartása mellett. Az ügy most áll tárgyalás alatt a földmivelésügyi miniszteriumnál, mely a belügyivel együtt intézkedik ebben a dologban.

— **A Balázsfalva és vidéke ipari hitelszövetkezete** folyó évi márcz. hó 1-én tartja meg Lukács József elnöksége mellett alakuló közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. dr. Horváth János az országos központi hitelszövetkezet ipari osztály főnökének előadása. 2. Annak megállapítása hogy az alapszabálytervezet szabályszerűen van-e aláírva. 3. A szövetkezet megalakítása és a központi hitelszövetkezet kötelékébe való belégés iránti határozat. 4. Az alapszabályok megállapítása. 5. A szövetkezet igazgatósága, felügyelő és bíráló bizottságnak megválasztása. 6. Esetleges indítványok.

— **Figyelmeztetés.** Szegedi iparostársainkat ezen sorokkal különösen is figyelmeztetni óhajtjuk a „szegedi iparos árucarnok szövetkezet“ feliratu közleményünkre, felkérve azokat, hogy jelentkezésüket legkésőbb márcz. hó 15-ig az ipartestületi irodába beküldeni sziveskedjenek.

— **A szeged-felsővárosi iparoskör** saját helyiségében farsang utolsó napján, kedden este 8 órakor *családias összejövetelt* tart. Az estély érdekes sorozata a következő: társadalmi és történelmi fölolvasás, búvászki mutatványok, gramophon és tréfás előadások fogják a közönséget szórakoztatni, *belépti díj nincs*. Külön meghívókat nem bocsájtanak ki. Tagok és vendégek szívesen láttatnak.

— **Csatlakozás az országos bőr- és faggyuértékesítő szervezethez.** A múlt év végén megindult nyerstermény-értékesítési mozgalomhoz mindjobban kezdenek tömörülni vidéki szakiparosaink. Azokhoz a vidéki városokhoz,

melyeket már fölemlítettünk, legutóbb Losoncz és Marosvásárhely városok is csatlakoztak egyhangu lelkesedéssel. A nevezett városok érdekelt iparosai bizalmuknak és örömlüknek adtak kifejezést, hogy a nagyhorderejű intézményt, a melynek pusztán hírére is már emelkedtek a vidéki árak, létesíteni fogják. Alig várják, hogy a közös értékesítés megvalósuljon, hogy végre megszabaduljanak a vidéki vásárlóktól, kiknek kénytelenek, konkurrenczia hiányában, legtöbb esetben úgy adni az árut, a mint kérik, mivel ők áruikkal nem mehetnek direkt Budapestre. Most már csak néhány város van hátra, hogy a tervezett husz meglegyen. Ezekben is nemsokára megtartják majd az értekezleteket. Azoknak bevégeztével aztán megkezdődnek az előmunkálatok, hogy az országos értekezlet egybehívható legyen.

— **Játék- és diszműáru-gyár rt. Marosvásárhelyt.** A Malakka Zsigmond és társai cég Első székelyföldi gyermekjáték- és diszműáru-gyárának részvényvállalattá való átalakítását vette célba, „Székely játék- és faárugyár rt.“ cég alatt, egy tekintélyes egyénekből alakult érdekelttség, hogy a gyár fokozottabb üzeme által több székely munkásnak nyujthasson keresetet, mint a hogy eddig lehetséges volt. A vállalat a kitűzött hazafias czélon kívül, jó jövedelmezőségre nyujt alapos kilátást. A részvénytársaság 60,000 korona alaptőkével alakul (600 drb 100 koronás részvény). A részvények aláírásának határideje 1903. febr. 28-ika. A Malakka-féle szabadalom 4500 kor. értékben fog átvétetni, részvényekben.

— **Lentermelő- és kikészítő gyár Nagyrőczen.** Nagyrőczen (Gömör m.) lentermelő és kikészítő szövetkezet van alakulóban. A gyár számára szükséges épületeket a város már megvásárolta 60,000 koronáért. A földmivelési miniszter e szövetkezetnek hathatós állami támogatást helyezett kilátásba.

— **Uj felsőbörgyár Liptóban.** Zuffa testvérek liptószentmiklósi börgyárosok Kis-Palugyán nagyobb telepet szereztek meg, melyen nagy modern felsőbörgyárat építenek. Az építkezést már meg is kezdték.

— **A Magyar épület- és műlakatosgyár rt. felszámolása** igen szomorú eredményre jár. A 252.200 k. részvénytőkével szemben 351.740 k. veszteség mutatkozik ugyanis és még 161.025 k. adósságot kell kiegyenlíteni, amivel szemben a még értékesítésre váró vagyon alig ér 10.000 k.-t, miután a 86.500 k.-ban kitüntetett kintlevőségeket nem lehet komolyan számításba venni.

— **Ismét egy új lap iparosok részére.** Egy szépirodalmi iparoslap indult meg e hó 15-én Budapesten. Létjogosultságáról nem szönlünk, mert új és szellemi kincsekkel óhajtja gazdagítani a magyar iparosságot. Legközelebb visszatérünk reá.

— **Szabászati tanfolyam.** A pozsonyi kamarai titkár Zsolnán időzött, hogy a férfiszabók részére ugyanott rendezendő szabászati tanfolyam végett az ipartestület vezetőivel tanácskozzék. A tanfolyam 6 hétig tart. A kamara tervbe vette még egy tanfolyam rendezését szabónók részére is.

— **A magyarorsz. Művezetők Orsz. Szövetségének XXXVI. zsolnai kerületi egysége** mindinkább fáradozik azon, hogy a maga elé kitűzött ideális célokat elérje. Tanujelét látjuk ennek abban is, hogy könyvtárt létesített, mely a tagoknak díjtalanul áll rendelkezésre. A könyvtár egyelőre 320 kötetet foglal magában, részben szak-, részben szépirodalmi művekből.

— **A zsolnai kiállítási bizottság** nagy polgár-bált rendezett, mely első nyilvános szereplésével teljes sikert aratott, mert a bál jövedelme is nagyon szép összegre rugott fel. — 843 kor. a teljes bevétel, a melylyel szemben a kiadás csak 251 kor. 99 fillér, tehát aránylag nagyon csekély. — 591 kor. 1 fill. tiszta jövedelem olyan örvendetes esemény, hogy megérdemli felemlítését.

— **Uj hentesáru-gyár Budapesten.** Schneider és Reich cég alatt új hentesáru-gyár alakult a fővárosban, Rigó-utca 10. sz. alatt.

— **Kötélgyár Máramaros-Szigeten.** Első máramarosi kötélgyár czímmel Traubkatz Izrael és Liebermann Samu céggel Máramaros-Szigeten új iparvállalat alakult.

— **Czipészeti szakkiállítás Hamburgban.** Hamburgban f. év július havában, mint ottani főkonzulátusunk jelenti, a czipész-ipartestület kezdeményezésére czipészeti szakkiállítást terveznek; védnöke az ottani kiállításnak a polgármester. A kiállítás csoportbeosztása a következő lesz: I. Tanoncz-munkák, II. Mesterek munkái, III. Csizmaszár-készítés, IV. Börneműek, V. Kaptafák, szerszámok, VI. Varró- és segédgépek, VII. Szükségleti cikkek, VIII. Szakiskola, mesteri tanfolyamok, IX. A lábbeli történelmi fejlődése. Külföldiek az I. és II. csoportokat kivéve, minden csoportban kiállithatnak, de a kiállítást rendező-bizottság a monarchiabeli résztvevőknek a két első csoportban is hajlandó a csoportos kiállítást megengedni. A kiállítás intézője R. Esser bizottsági tanácsos Berlin, E, Alexanderstrasse 55.

— **Szövőárak Dalmátországban.** Egy dalmátországi jóhírű cég, mely ajánlatokat nevez meg, magyar szövőáru-gyárakkal óhajt összeköttetésbe lépni. Bővebb részletek megtudhatók lapunkra való hivatkozással a m. kir. Kereskedelmi Muzeumnál.

— **A veszprémi ipartestület és iparoskör tánczvigalma** e hó 7-én tartatott meg a „Korona“-szálloda nagytermében az elagott iparosok alapja javára, mely minden tekintetben fényesen sikerült.

— **Szeged sz. kir. város** is kap általános munkaközvetítő-intézetet; erre, valamint a kamarai ipari szakosztály tegnapi üléséről „jövő számunkban kimerítően fogunk tárgyalni.

— **A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél** az e heti kimutatás szerint 5269 munkás keres foglalkozást, kik között majdnem minden iparág képviselve van; hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 1 cukrászüzletvezető cukorka készítésére; vidéken: 1 puskaműves és kerékpárjavító, 1 optikus műszerész, 1 mézeskalácsos, 10 kefékötő, 2 kalapos, 3 magyarszabó, 5 csizmadia, 1 nagykoru borbély, 2 gallérvasaló, 14 kádár, 8 bognár, 2 kósárfonó, 6 faesztergályos, 4 faszobrász, 10 könyvkötő, 8 faesztergályos eresztőcsap készítésre. Keresnek továbbá: 15 fehérnemű vasalónőt, könyvkötőnőket, vendéglői szakácsnőt és minden leányt, harisnyakötőnőt, fehérnemű varrónőt és férfi-szabósághoz kézi leányokat. Vidékre: 1 cipőtűzőnőt. Inasfiukat felvesznek: asztalos, bádogos, czipész, fényező, fa- és műesztergályos, kárpitos, könyvkötő, lakatos, férfi- és női szabómesterek, kereskedők, fényképészek, nyomdák és gyárak. Tanuló leányokat pedig: művirágkészítők, kalaposok, nyomdák és gyárak. Jelentkezni kell az intézetben VIII. k., József-körút 36. sz. a.

— **A svájci husiparos-szövetség** a közelmúlt napokban ülést tartván, elhatározta, hogy a vámtarifa életbeléptetése ellen a legereyesebben fellépnek. Hogy mozgalmuk minél eredményesebb legyen, felhívást intéznek a lakossághoz, melyet 200,000 példányban fognak terjeszteni.

— **Farsangi befejező.** A czeplédi ipartestületi dalkar febr. 24-én hushagyó kedden az ipartestület helyiségében válogatott műsoru táncmulatsággal egybekötött dalestélyt rendez.

— **Paszományárak és himzések.** Monastiri konzulátusunk jelenti, hogy onnan az elmúlt év december havában kb. 900 korona értékű paszomántáru és bulgár kézi himzés került kivitelre. Figyelemreméltó a szláv női lakosságnak a pamut- és selyemhimzésben, valamint az izléses kivitelben kifejtett rendkívüli ügyessége, továbbá az ilyenmű árak rendkívüli olcsósága.

— **Uj iparnövény.** Az 1902. évben Algirban megtartott kertészeti kiállítás alatt a szakörök különös érdeklődést mutattak a banán levele és kérge feldolgozása iránt. Ismeretes, hogy a közép-amerikai államok már régen felhasználják ezen növény levélrostját, valamint kérgét arra, hogy abból a csomagoláshoz szükséges anyagot készítsenek, a mely rendszerint „Manilla kender“ és „Abaca“ név alatt kerül a kereskedelembe. A színe ezen anyagnag, a mely csomagolási és papiranyagnak kiválóan alkalmas, szárított állapotban fehér vagy sárga,

nagy mennyiségben vitetik ki az Egyesült-Államokba, Angolországba és Németországba. Algirban kísérleteket tettek, hogy a banán rostjából kosarakat és más háztartási czikkeket készítsenek, ilyenek: gyümölcs- és kézikosarak, papucsek stb., ezeket a fentemlített kiállításon be is mutatták. Kilátás van arra, hogy ezen növény rostját kalapok fonására is fel fogják használni.

— **Kivitelünk Mexikóba.** Mexikói követünk közölte a jelentékenyebb és megbízhatóbb pueblai beviteli czégek czimjegyzékét. Legtöbbnyire spanyol, francia és német czégek foglalkoznak a be- és kivitellel. A jobb czégek a külföldről behozott árucikkek elárúsításával foglalkoznak. Bevitelre alkalmas czikkek: az üveg, porcellán, gyertya. Puebla egy fellendülésben levő város, hol a kereskedelmi élet nagyon kifejlődött, fizetésképtelenség vagy csőd csak nagy ritkán fordul elő. Mintegy hat évvel ezelőtt meglepedett ezen városban egy magyar állampolgár, a ki a követséghez betérjlesztett jegyzékében a következő árukat sorolja fel, a melyek Magyarországból sikerrel volnának Mexikóba bevihetők: pezső, pecsenyebor, aszalt szilva, sonka, szalonna és kolbászfélék, szalámi, csőtészta, kétszersült, paprika, liptói turó és sajt. Majolika áruk és porcellán, malomszékek, ekék, valamint különféle dísz- és használati papírneműek. A házi iparból kalotaszegi és erdélyi függönyök, himzések, továbbá torontáli szőnyegek. A követség által felsorolt pueblai kiviteli czégek czimjegyzéke a m. kir. Kereskedelmi Muzeum igazgatóságánál beszerezhető.

— **A magyar kir. kereskedelmi muzeum** keleti mintatára V., Váci-körut 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparcarnokban d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— **Szabó Károly** első zentai vegy. ruhatisztítónak lapunk mai számában közölt hirdetésére, mely ugy takarékosági, mint tisztasági szempontból igen fontos, felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Engedélyek a kikészítési eljárásra.

Magyar czégek részére.

Egy gőzmalmi részvénytársaságnak nyers rizs vámentes behozatalára, az abból nyert polirozott rizs, rizsdara vagy rizsliszt kivitelének feltétele mellett.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezető-ségéhez a Váralja-Hátszeg állomáson kibővítendő áruraktár és a Petrozsény állomáson átalakítandó és kibővítendő munkálatokra; a részletes tervek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél megtekinthetők. Határidő: *f. évi márczius 10.*

A magyar kir. államvasutak igazgatóságához az új istvántelki gépészeti berendezéshez szükséges közlőművek, villamos ellenközlőművek, daruk, villamos erőátviteli és villamos világítási berendezések, különféle daruk, a vízmű, egy munkásfürdő berendezése, a fényező műhely gőzfűtési berendezése, műhelyi és irodai vas-kályhák, gőzkazánok, különféle csővezetékek, a személykocsik gőzfűtési berendezéseinek kipróbálására szolgáló berendezés, légvezetékek, exhaustor berendezések (füst és gyaluforgács), végre pedig beton alapozási és kemenceépítési munkák létesítésére, illetve szállítására; bánatpénz 5%. Határidő: *f. évi márczius 28.*

A magy. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségéhez a szilágysági h. é. vasut Szakácsi állomásán létesítendő 200 m² alapterületű raktáros gabonaszin, mintegy 820 m² utburkolat és némi kisebb átalakítások teljes előállítására; bánatpénz 300 kor. Határidő: *f. évi márczius 4.*

A beregszászi m. kir. államépítészeti hivatalhoz a dedai ev. ref. templom helyreállítására; előirányzat 3540 kor. Határidő: *f. évi márczius 16.*

Kérdések és feleletek.

Kérdések.

13. sz. T. szerkesztőség! Tiszteletteljes kérdésemre, mint alább következik, „A Mi Lapunk“ban szíves válaszát kérem, még pedig lehetőleg a legközelebbi számában: Itt özv. G. J.-né realjogu kéményseprő-üzlet jogtulajdonos. Az üzletvezetés ügyében minden néven nevezendő esetben, hatóságok előtt minden kérdésben, jogkötelesség és felelősség kérdéseiben, tanoncok szerződésénél a szerződéseken mint munkaadó fél, segédeknel előforduló panasz-ügyekben, segédek felfogadásánál, elbocsájtásánál, szóval mindenütt mindenkor W. I. üzletvezetője szerepel. Kit az itteni ipartestület pénztárnokának is megválasztott, mert tag gyanánt mindenütt ő szerepel s annak tekintette. Egyébként igen szolid, józan, megbízható, becsületes, vagyonos és rendezett vagyoni viszonyok között közbeccsülésnek örvendő egyéniség. A kéményseprői ipar engedélyhez kötöttek között van ugyan a törv.

10. §-ában említve, de jogosultság igazolása a 4. § szerint történik s így (Ballagi Béla szerint is) képesítéshez kötött. Feltéve most, hogy a *jogosítvány* osv. G. J.-nének, W. I. üzletvezetése mellett szól: az a kérdés, W. I. ipartestületi tagsága jogosult-e, nem-e? s pénztárnokká történt megválasztása jogos-e, nem-e? megválasztása megtámadható-e jogosan, vagy nem? Szives választát a legközelebbi számban kérve maradtam *Kovács József*, ipart. jegyző.

Feleletek.

13. szhoz. Véleményünk szerint e kérdés elbírálásánál az ipar reáljogi tulajdonsága és engedélyhez kötöttsége figyelmen kívül hagyandó s csakis a képesítés beigazolását pótló 8. § jöhet tekintetbe; de az ezen rendelkezés alapján alkalmazott szakegyen csakis üzletvezető, a ki az üzlettel járó felelősségen kívül helyettesíti és képviseli munkaadóit; de ezen minősége nem terjed ki a testületi tagságra is. Az ipartestületbe csakis iparigazolvány birtokosai vehetők fel. A testületnek, üzletvezető alkalmazása esetében is, mindig az illető iparjog, illetve iparüzlet tulajdonosa a tagja. Mint üzletvezető az ipartestületnek tagja nem lehet, tehát pénztárnokká történt megválasztása szabály- és törvénytelen.

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

Házi szerek a csuklás ellen. A közönséges csuklást egyszerű módon meg lehet szüntetni. Igyunk pl. egymásután lassan 10—15 korty vizet megszakítás nélkül és ezalatt dugjuk be füleinket két mutató ujjunkkal, miközben az ivóedényt természetesen egy más egyénnek kell tartani. Egy francia orvos a következő egyszerű szert ajánlja a csuklás ellen: Tegyük egy csipetnyi közönséges konyhasót nyelvünkre és hagyjuk azt lassan elolvadni. A jó hatás állítólag rögtön beáll. Meleg borogatásoknak a gyomortájra való rakása szintén igen jó, még pedig a komolyabb jellegű csuklás ellen is. Hasonlóképpen jó a hideg vízbe mártott és jól kifacsart ruhának alkalmazása, a vizes ruhát természetesen egy szárazzal takarva be. Dr. Türker, amerikai orvos, a csuklás ellen specifikumnak tartja a jó boreczettal megnedvesített tört cukrot. És pedig ebből a felnőtt embereknek egy kávé kanálnyi adandó, gyermekeknek kevesebb. A hatás állítólag haladéktalanul beáll és a szer ismétlésére ritkán van szükség. Higított kénsav is jó szernek bizonyult a görcsös és gyakori időközökben föllépő csuklás ellen; 2—3 csópp savat egy borral telt közönséges boros pohárba öntünk, s abból félóránként egy teáskanálnyit veszünk be.

Országos vásárok.

Febr. 24. Árokszállás, Bellatincz, Bozsa, Csenger, Cseszte, Csokonya, Görcsöny, Gyergyó-Alfalu, Halászi, Iharosberény, Ipolyság, Kis-Körös, Kis-Szeben, Kőröspatak, Letenye, Malaczká, Mernye, Mohács, Radosóc, Szabadka, Szakes, Szászkeresztur, Szentmárton, Szerdahely, Szolnok, Szőreg, Topolcsány, Tarnóc, Tiszanána, Túrje, Turkevár, Vásárut.

Február 25. Csákány, Csendlak, Élesd, Temerin, Tisina, Zbóro.

Febr. 26. Léka, Abaujszepsi.

Febr. 27. Pöstyén, Szt.-György.

Febr. 28. Laczháza, Őri-Szt.-Péter.

Pót-vásár.

A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Tállya nagyközségben f. hó 24-én, a f. évi január 22-én meg nem tartott orsz. vásár helyett pótvásár tartassék.

Vásár áthelyezések.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Zemplén vármegye területéhez tartozó **Varannó** községben a f. évi febr. 15—16-ára, apr. 25—26-ára és decz. 5—6-ára eső országos vásárok ez évben kivételesen f. évi febr. 17—18-án, apr. 21—22-én és deczember 2—3-án, a Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó **Rimaszombat** városban a f. évi jul. 12—13-ára eső orsz. vásár, továbbá az apr. 4-ére és szept. 5-ére eső havi állatvásárok ez évben kivételesen július 10. és 11-én, illetve apr. 18-án és szept. 12-én és a Veszprém vármegye területéhez tartozó **Enying** községben a folyó évi február 16-ára eső orsz. vásár ez évben kivételesen f. évi márczius 23-án tartassék meg.

Szerkesztői üzenetek.

(Valamennyi olvasónknak szívélyes üdvözlötünk.)

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kéréssel járulnunk, hogy sziveskedjenek lapunkat oly czimek beküldésével támogatni, a kiktől értelmiségünk fogva feltehető, hogy „A Mi Lapunk” díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teljesítéséért fogadják már ezuttal is köszönetünket.

Berecz István Csurog. Hasonló ügyben lapunk mult számában az ókanizsai iparos olvasóknak válszoltunk, melyhez még csak azt tesszük hozzá, hogy a szóban forgó kérvények elkészítése nemcsak az ipartestületi jegyzőknek, hanem bárki másnak is szabadságában áll, ha az ilyen dolgokkal üzletszerűleg nem foglalkozik. A községi jegyző semmiesetre sem oly hatóság, mely ezt bárkinek, még kevésbé az ipartestületi jegyzőnek megtilthatná.

Szabó Károly Zenta. A szorgalmazott lap-példányok kiadóhivatalunk által megküldettek. Reméljük, kézhez jutottak.

Régeni Ferencz Kolozsvár. Köszönjük szives érdeklődését.

A „Levél” című Steiner Károly csókai kereskedő által irt közlemény semmi esetre sem marad válasz nélkül, mit lapunk felelős szerkesztője tartott főt magának, kit abban eddig betegsége akadályozott.

Biró Mihály, Hmvásárhely. Utána néztünk: előfizetése féltre szól, mi folyó évi ápril végével lejár. Ez időtől a lap küldésé? további intézkedéseig beszűntetjük.

Kilvein Lőrincz, Rigyicza. Hirtelenében érdemlegesen nem intézhetjük el kérését; utána járunk a dolognak s az eredményt levélben közöljük.

Pöhm és Gedeon, Arad. A kívánt névjegyzék lapunk után külön levélben menni fog.

Előfizetések elismerése:

Hencz Antal Békés, Czerna Gyula Kecskemét.

Kérjük olvasóinkat, kérdézködések vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Ha öszül a haja vagy szakálla, használja a
FRANKL-féle HAJFÍJTÓ-t.

A haját nem festi, hanem annak fiatal eredeti színét adja vissza. Utasítás mellékelve. 1 kis adag 1 kor. Nagy adag 2 korona.

Kaphatók egyedül a készítőnél: Frankl Antal gyógyszerárában Szegeden, Felsőváros, Szent-György-tér.

1000 és 1000 nő által dicsőre lesz a

Frankl-féle Serail-Arczcrème

Pár nap alatt eltünteti szeplőt, pattanást, megfoltot s más arcztisztítási hiányosságokat.

Egy tégely crém ára 1 kor. Serailcrém szappan darabja 70 fillér.

KUNITZER JENŐ

ortopéd és különlegességi cipész-üzlete

SZEGEDEN, Kossuth Lajos-sugárút,

szemben a Csikós-féle sörcsarnokkal

Kitűnő munkámmal a legkényesebb igényeket is legjobban kielégítem. Erzékeny lábaknál felette nagy gondot fordítok.

Gyors, pontos, gondos és olcsó munkát igényelve, kérem becses rendeléseit.

Frankel Jakab

első alföldi paszomány-áru ipartelep

Szegeden,

készít mindennemű női- és butor-paszomány-árukat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben a legjutányosabb árakon.

Tisztelt iparostársaimat kérem hazai készítményeimet támogatni, kiknek bármily becses megrendeléseit kiváló gondnal eszközölöm.

Tisztelettel

Frankel Jakab paszományos,

Szeged, Ipar-utca 1.

Kitüntetve a szegedi iparpártoló-bizottság által elismerő oklevéllel.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet.

Főt. papságnak biboros hercegprimás Ó Eminenciája, 67,698. sz. a. és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur. ó nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ó nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur. nagylel. ü. áldozatkészsége folytán országos műfestők és marmarványozóktól nyertem.

Számos elismerő nyilatkozat.

!!!Pártoljuk a magyar iparművészetet!!!

Templomfestés stíl szerint. Gipszmárvány (stucco). Oltárképek, oltárépítés és márványozások. Tervek, rajzok készítése, nagytársa. Toronykereszt aranyozások állvány nélkül. Olajba festett oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.

1 kép	240 cm. m.	140 cm.	széles	80-120	frt
1 "	180 "	120 "	"	50	80 "
1 "	83 "	55 "	"	25-58 "	"

Szegényebb községek 25% engedményben részesülnek.

Legújabb találmányom nedves falaknak szárazza tétele festés által, grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a

magyar új enyv né!

amely kizárólag csak nálam kapható. — 100 kilo 25 kor., úgy, hogy meghígítva egy kilo enyv csak 4 fillérbe kerül. De a festőnek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvet kap, amelyet bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker., Erdő-utca 66. sz.

ELSŐ MAGYAR

MALOM- ÉS SZERSZÁM-GÉPGYÁR

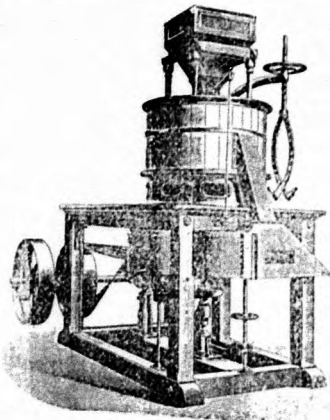
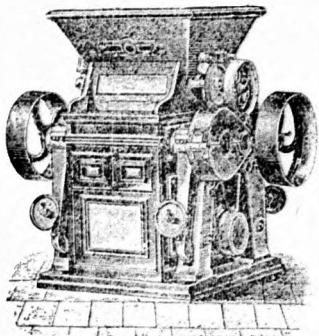
törv. bejegyzett cég

Toth Sándor Kaposvárrott

gyárt és szállít:

teljes malom- és gyárberendezéseket,
vas- és fém-géprészeket

minta és rajzok után.

Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Gyors és pontos kiszolgálás jótállással.

Első vegyészeti ruhatisztító-intézet Zentán.

Tulajdonos: **Szabó Károly.**

Takarékosság és tisztaság kedvelői figyelmébe!

Használatban levő férfi-, női- és gyermekruhák, továbbá ernyők, keztyűk, háztartási cikkek, u. m.: függönyök, terítők, butorszövetek, himzések stb. gyakran használaton kívül helyzetnek csupán azért, mert megfoltosodtak, bepiszkolódtak, pedig azok vegyi tisztítással, aránylag kevés költséggel ismét használhatóvá tehetők.

Csomagolás. Ha a küldemények dobozban küldetnek, úgy azok, ha a doboz megfelelő, ugyanazon dobozban küldetnek vissza, máskülönben a saját dobozkészítő műhelyemben készült dobozokban kellő vigyázattal csomagoltatnak a küldemények. A csomagolásért saját költségemet számítom föl.

Átvételi elismervény. A küldemények átvételénél a t. rendelők értesítettnek s kívánatra közlöm a beküldött darabok tisztítási díját, mielőtt azok munkába vétetnének.

Elkészítési határidő. Rendes körülmények között 6—8 nap. Igen sürgős kivitelnél a díjak saját költségemmel arányában némileg magasabbak.

Eladó.

H.-M.-Vásárhelyen, a kath. templommal szemben, a legforgalmasabb pontján a városnak, egy, a kor minden követelményeinek megfelelő

borbély- és fodrászüzlet

haláleset folytán, **jutányos áron eladó.**

Bövebbet Kovács Máté urnál, Hmvásárhely, III., Pál-utca 20.

Pálffy Testvérek

vasöntöde és gépgyára
Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt:

Borsajtókat.
Felvonó darut.

ELVÁLLAL:

Gépjavitásokat, új gépek és géprészek, vasöntvények készítését. Szij- és fogaskerekek, tengők, csapágyak-, gőzmalom-, téglagyár- és kendergyár berendezéseket.

ELSŐ SZEGEDI HARISNYAKÖTŐGYÁR.

Babós Elek
kötszövő-gyára Szegeden.

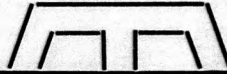
Nagy raktár

minden e szakmába vágó cikkekben.

Egyedüli beszerzési forrás saját készítésű egész vékony kötött harisnyákban.

Elvállal fejeléseket, még a vékony szövötteket is, 25—50 krig.

Olvassuk!

Fontos!

Nélkülözhetlen háztartási, ipari és gazdasági cikkek!

KIZÁROLAG HAZAI GYÁRTMÁNYU

legszilárdabb kivitelű kefeárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Ifj. Vajda Sámuel

kefeárugyár nagybani raktárában
SZEGEDEN, Vár-utca 1. szám.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltetnek.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék

kívánatra

ingyen

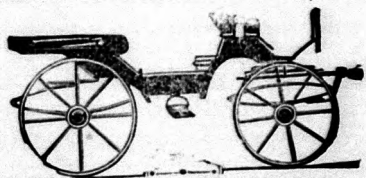
és bérmentve.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN, Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Állandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Törlesztéses kölcsön.

Városi bér- és lakházakra, telkekre, mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak építkezés alatt levő bérházakra is a létező

legolcsóbb

jelzálogi törlesztéses

pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mellett: 10 éves kölcsönöknél 12-82%-ra, 20 éves kölcsönöknél 7-60%-ra, 30 éves kölcsönöknél 6-10%-ra, 40 éves kölcsönöknél 5-40%-ra, 50 éves kölcsönöknél 5%-ra, mely százalékban ugy a kamat, valamint a törlesztéses hányad már befoglaltatik. Községi tartozások convertáltatnak a legolcsóbb kamatláb mellett. A fél részéről a kölcsön bármikor visszafizethető.

Pongrácz Mihály és társa

bank- és váltóháza

S Z E G E D E N.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóras, föltalálója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

MUNKAKÖNYVEK legjobb kivitelben, legolcsóbban kaphatók

Traub B. és Társa

könyvnyomdájában **S Z E G E D E N.**

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. **S Z E G E D E N.** Kárász-utca 7.

Az eredeti

GRAMMOPHON

tulajdonosának élvezetet nyújt, míg utánzatok csak bosszúságot okoznak!

Tisztán és érthetően beszél a világ minden nyelvén, nevet, dalol, zenél. — Visszaadja a világ legkitünőbb szónokok beszédeit és énekesek, valamint egész zenekarok hangjait a leghűbben.

Mivel automatikusan is kapható, pénzbedobással vendéglősök és kávéházak részére, szórakoztatás mellett, még jó keresetforrás is.

Eredeti gyári árak.

Árjegyzék, valamint a kapható kotta-(játék)-lapok jegyzéke díjmentesen.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá a legjobb minőségű, saját készítésű

FÚVÓ ÉS VONÓ-HANGSZEREIT

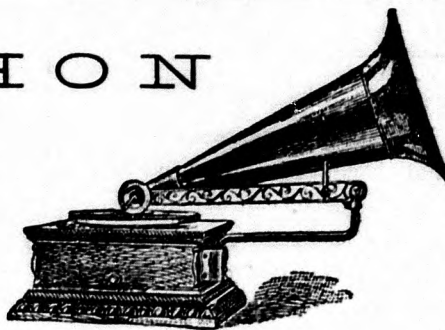
és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német bélhúrokat, vonókat stb. — Dús raktárt tart mindennemű hegedűk, gordonkák, gitárok, eziterák, nagybőgők, tamburák, cimbalnok, sipolák (clarinetok), fuvolák, okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, mindentféle rézfúvók és zenélő automatákból.

Nagy választék orrosiptetők, szemüvegek, táv- és látosövek, szees-, hő- és légsúlymérők-, vízmértékek- és rajzeszközökben.

Egyedüli készítője a megedzett rugékony aczélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Traub B. és Társa könyv- és könyomdájában Szegeden.